

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵשֶׂת

פְּרָשַׁת וַאֲרָא

הַסֵּד, אֲדִינוּ הַעֵבֶר

הקברניט, הוא הלא בא לקושטא בשליחות וכיצד יעבר על עיר זו מבלי שימלא את שליחותו?

בקש רבי אברהם מהקברניט שיוריד אותו בסירה קטנה, בלויית מלח, ויאפשר לו להגיע לחוף לבדו. ואחר כך יוכל המלח לחזור לספינה, שמצדו יכולה להמשיך להפליג, אם הקברניט חושש ממצב הבטחון בעיר. הקברניט נסה להניא את רבי אברהם מלעלות אל החוף. הוא הסביר לו את חמרת המצב, ואמר לו שאינו מוכן לסכן את חיי הנוסעים. אולם כשראה פי רבי אברהם מתעקש ודורש בתוקף את זכותו להגיע לעיר, שלשם הוא קנה את פרטיס הנסיעה, החליט הקברניט להסכים לבקשתו של הנוסע העקשן. הוא הבחין שאין לו עסק עם אדם רגיל והאמין לרבי אברהם שאמר לו שאינו פוחד כלל. המלחים הורידו אותו בסירה שהתקרבה אל החוף ורבי אברהם יצא מתוכה אל החוף לבדו. הסירה חזרה במהירות אל האניה שהרימה עגן והסתלקה.

ברגע שעלה רבי אברהם אל החוף נגשו אליו שני חילים חמושים ואמרו לו להמלט על נפשו, אם חייך יקרים לו. אולם רבי אברהם לא נבהל מדברי החילים ושאל אותם בנחת לפשר המהומה. התשובה שקבל היתה אימה: שני אריות פראיים ברחו מגן החיות הפרטי של השולטן והם מסתובבים בעיר ומטילים אימה על כל התושבים. גם אתה, זקן, מוטב שתתפס לך במהירות מחסה על אחד הגגות. ברגע בו סימו החילים לדבר, נראה לפתע בפנת הרחוב אחד האריות. החילים, שהיו חמושים מכף רגל ועד ראש, נעלמו כאלו בלעה אותם האדמה.

רבי אברהם גאלאנטי נשאר עומד במקומו בלי לנוע. האריה התקרב אליו, אולם במקום להתנפל עליו ולטרפו, התישב לרגליו כמו כלב ממשמע וציתן. רבי אברהם תפס באזנו והחל להובילו לגן החיות של השולטן. בדרך פגש גם את האריה השני, שנסה להתפרץ לבית שהיה סגור על מנעול ובריח ודיריו המבהלים עמדו על הגג בפחד וחרדה מהצפוי להם. רבי אברהם תפס גם לאריה זה באזנו ועתה הוא הוביל את שניהם, לנגד עיניהם המשתאות של התושבים, שהציצו עליו מפתחי הבתים.

גם השולטן וחלק ממקורביו עמדו על גג הארמון וצפו במתרחש. הם פשוט לא

מֵאֵין הִיָּה לָהּ אִמֶץ, לְטַפֵּל בְּאֵרִיוֹת הַפְּרָא?

לפני שנים רבות חי בעיר הקדש ירושלים רב גדול וצדיק, ושמו: הגאון רבי אברהם גאלאנטי וצ"ל. בימיו התקיימה בירושלים ישיבה גדולה וכולל אברכים שלמדו בהם תלמידי חכמים צעירים רבים. מפעם לפעם נהגו ראשי הישיבות לשלח שליחים אל הארצות הקרובות והרחוקות, כדי שיאספו כסף להחזקת הישיבה ולתמיכה באברכים שתורתם אמנותם ולפרנס את משפחותיהם.

שנה אחת הפתה בצרת קשה את הארץ. כתוצאה מהבצרת, נוצר מחסור גדול במצרכי מזון ומחיריהם הרקיעו שחקים. יהודים רבים, שבימים כתקונם נהגו לתמוך בישיבה ביד נדיבה, ירדו מנכסיהם ולא היה ביכולתם לתת לישיבה את הסיוע הנחוץ. נשקפה סכנה גדולה משום שתלמידי החכמים ומשפחותיהם עלולים להיות נתונים לחרפת רעב. ולא זו בלבד, אלא שסכנת הרעב אימה על כל יושבי ירושלים. אי לכה, התאספו רבני הקהלה ומנהיגייה והחליטו לשלח שדר (שלוחי דרבנן) לחוץ לארץ, בכדי שיסבירו להם על הסכנה המרחפת על עיר הקדש ויעוררו אותם למבצע הצלה.

באספה הפילו גורל והגורל נפל על רבי אברהם גאלאנטי. קשה היה הדבר לצדיק, שכל ימיו ישב באהלה של תורה, לעזוב את עירו עם מקל נדודים בידו, לעבר מרחקים, ולעסק במלאכת אסוף הכספים. אולם הוא קבל את השליחות ברצון, כי הרי מדבר בהצלת נפשות. הוא נטל את הטלית והתפלין שלו וכן מעט צידה לדרך וירד לעיר יפו, כדי להפליג בספינה, שהיתה בדרך לעיר קושטא.

כאשר הגיעה הספינה לחופי קושטא, הבחין הקברניט בתכונה בלתי רגילה על החוף. אנשים התרוצצו כמטרפים, תוך השמעת צעקות וקריאות לעזרה, אחרים עלו על הגגות מתוך פחד ויאוש. חילים חמושים הסתובבו ברחובות, כאלו מחפשים הם דבר מה שנועלם. פחד גדול נפל על הקברניט ועל הנוסעים. הקברניט החליט לא להכניס את הספינה לנמל, כל עוד לא יחזרו החיים בעיר למסלולם. וכאשר ראה שאין כל שנוי, החליט לנסע הלאה מבלי להכניס לעיר כלל. אולם רבי אברהם לא הסכים להחלטת

בשבילו השולטן מקום מכבד באחת הספינות היוצאות לארץ ישראל, ורבי אברהם יצא בדרכו חזרה לירושלים, כשהוא מלווה על ידי השולטן ופמלייתו. שלא הפסיקו להודות לו על מעשי הגבורה שלו בהצלת העיר.

לא עמדו כנגדו ואפלו אריות

על הפסוק (שמות ט א): 'ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה ודברת אליו כה אמר ה' אלקי העברים שלח את עמי ויעבדני', פרש רבנו האור החיים הקדוש כלל גדול אימתי נאמר 'בא אל פרעה' ואימתי נאמר 'לך אל פרעה', שלשון זה של 'בא אל פרעה' הוא כשהצווי עליו היה להכנס מבלי להתירא מפל האריות והכלבים שהיו שומרים על פרעה.

ואלו דבריו: כלל זה בידה: כל מקום שיאמר 'בא אל פרעה' יכון לומר לו, שיכנס אל טרקלין שלו בלא השאלת רשות, הגם שהיו לו כמשפט המלכים שומרי הבית, אף על פי כן יעול ויכנס אצלו מבלי שאלת רשות, וכן היה עושה כאמרם ז"ל (ילקוט קעה) כי כמה שומרים היו לפרעה מזינים ואריות וכלבים והיה נכנס באין מונע.

ומצאתי ראיה ברורה לדבריהם ז"ל, ממה שאמר פרעה למשה (שמות י כח) 'השמר לך וגו' אל תספ ראות פני וגו', למה הצרך פרעה להתרות במשה והיה לו לצוות לעבדיו שומרי הבית כי כן מנהג המלכים להעמיד שומרי המלך ולהם יצו שלא יניחוהו לפנס, אלא ודאי כי לא עמדו כנגדו ואפלו אריות, וזה נס עצום, לזה היה ה' צריך לומר לו 'בא אל פרעה', פרוש, הפנס ועלה אליו ולא תשים לבך למונע בעולם.

ובזמן שהיה פרעה יוצא המימה היה אומר לו 'לך אל פרעה' כי שם אין שומרים לירא מהם להצטרך לומר אליו עלה אליו, אלא לצד שאין זמן זה ראוי להליכה כי הוא מוציא בלעז התעוב ואינו מהמוסר לזה אומר לו לך אף על פי כן.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

האמינו למראה עיניהם, כיצד יהודי זמן מוביל שני אריות באזניהם, כאלו היו אלה כבשות תמימות. השולטן עשה סימנים לרבי אברהם והראה לו לאן להוביל את האריות. רבי אברהם הכניס אותם לכלובים שלהם וסגר אחריהם את מנעולי הפרזל.

לאחר מכן קרא השולטן לזמן המפלא, הושיבו לידו ובקש ממנו לספר כיצד הצליח להשתלט על האריות. כאשר נכנס רבי אברהם לאולם קבלת הפנים המלכותי, קמו כל השרים וחלקו לו כבוד. השולטן שאלו מי הוא, מאין בא ומה מעשיו. רבי אברהם ספר לשולטן כי נשלח מירושלים עיר הקדש לאסף כסף כדי להקל על הרעב שפגע קשות בתלמידי החכמים שבעיר. שאל השולטן: אבל מאין היה לך אמץ, לטפל באריות הפרא, שהבהילו את כל תושבי העיר, ואולי הנך מכשף?

השיב רבי אברהם: נכבדי השולטן, הלא עינך רואת כי אני אדם זקן וחלוש וגבורת הגוף רחוקה ממני כרחוק מזרח ממערב. ובאשר לכשופ, חס ושלום. ליהודי אסור להתעסק בכשופ בכל צורה שהיא. אלא מה? חכמינו זכרונם לברכה אמרו: איזה הוא גבור? הכובש את יצרו! ואני כל ימי השתדלתי לכבש את יצרי. אינני פוחד מאיש, רק מה' לבדו. והבורא יתברך, כאשר ברא את החיות, הוא הכניס בלבם פחד טבעי מפני האדם. אולם מדבר רק כאשר האדם מתנהג כמו שצריך. אולם אם האדם מתנהג כבהמה או חיה, אזי הוא מאבד את 'צלם אלקים' שבו. וכל בהמה או חיה רואה אותו לא אחרת מאשר בהמה או חיה דוגמתה. במקרים כאלה קורה, שבמקום שהחיה תפחד מהאדם, פוחד האדם ממנה. דבריו אלה של רבי אברהם עשו רשם עמוק על השולטן ושוריו. הוא ראה שלפניו אדם קדוש מאין כמוהו, שברכת ה' מלווה אותו בכל מעשיו. מיד צוה השולטן על ממנה אוצרות המלוכה לתת לרבי אברהם סכום כסף גדול, כדי שלא יצטרך להסתובב ולקבץ נדבות בשביל עניי עירו. לאחר מכן הזמין

שו"ת קתר

חידון אֶלְזָנוֹת - נושא פרסים באיזה הקשר מזכרים גמלים בפרשתנו?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת וירא:

ש. מי הם שני האנשים שעורכים משתה בפרשתנו? ת. לוט עורך משתה למלאכים (בראשית יט, ג). ואברהם עורך משתה עם גמילתו של יצחק (כא, ח).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת וירא:
ה' ניסן פילטשיק מירושלים.

